

Ptáci, křídla ÚBOK & HOSTÉ

Tisková zpráva

Už jenom nemnozí pamětníci pamatují na nenápadnou tabuli s nápisem ÚBOK nad vchodem do jednoho z domů v ulici Na Příkopě, nedaleko Prašné brány¹. V těchto domech (Příkopy č. 25-27) sídlil od r. 1959 Ústav bytové a oděvní kultury, resp. od 1949 Textilní tvorba, která se o 10 let později rozšířila v ÚBOK². Co to byl ÚBOK tedy někteří pamětníci vědí. Kdy, proč a jak skončil už méně, ale to není podstatné³.

Parta výtvarníků, teoretiků, inženýrů, modelářů, fotografů a bůhví koho ještě, ve třech domech Na příkopě a v Klimentské, později v Panské strávila řadu krásných let, užila mnoho legrace, ale také leccos užitečného vymyslela a navrhla, z čehož se něco zrealizovalo a přispělo k obohacení sortimentu spotřebního zboží na tehdejším chudém socialistickém trhu i k celkovému povědomí o dobrém designu vůbec.

Osud je zavál do všech světových stran, někteří odešli vyučovat na vysoké školy, jiní do redakcí odborných časopisů (těch málo, které po spotřebním zemětřesení v 90. letech zbyly), jiní do muzeí a galerií, ale všem přidal hodně let. Mnozí již na nás shlížejí z výtvarného nebe, kroutí hlavou a zdvívají obočí (mají-li jaké), smějí se pod fousy (mají-li jaké) a vůbec si myslí svoje.

Pár z těch, kteří zbyli se dalo dohromady a vymyslelo výstavu, kterou Vám předkládáme. Spojku mezi živými a těmi na onom světě tvoří textilačka a kamarádka Viera Bošková⁴, která nás na začátku příprav před rokem po těžké nemoci opustila. A tak jsme se, pomíjivosti života navzdory, rozhodli výstavu uskutečnit a to v atraktivním prostředí této historické tvrze. Kromě textilaček, sklářů, modelářů a dalších úbokářů jsme přizvali spolupracovníky, přátele a spřízněné designérské duše, pod značkou ptáci a křídla, odkud k andělům do nebe je už jenom krok...

¹ Někteří si jí dodnes pletou s podobným názvem ÚLUV v domě bývalé Družstevní práce na Národní třídě nebo ÚVA na protější straně Příkopů nedaleko Václavského náměstí.

² Cílem ústavu byla péče o technickou a estetickou kvalitu výrobků znárodněného československého textilního, oděvního, obuvnického, kožedělného, stejně jako nábytkářského, sklářského a keramického průmyslu. Odbor bytové kultury sestával z oddělení prostorového (nábytek, interiér a bydlení), plošného (bytový textil a tapety) a plastického (svítidla, sklo, keramika, porcelán a svítidla), sdružujícího architektky, výtvarníky a teoretiky, spolupracující s výrobními podniky a podnikovými návrháři na vývoji nových výrobků. Ústav spolupracoval s obdobnými podniky v celé republice a s vysokými školami. Organizačně zajišťoval účast ČSR na domácích i světových výstavách. Měl vlastní vzorkovny a modelárny, výstavní a předváděcí síně, dokumentační a vzdělávací střediska a knihovnu. Zamýšlená reorganizace ÚBOK na moderní středisko průmyslového designu po r. 1989 se nezdařila.

³ Viz. Daniela Karasová, ÚBOK jako české design centrum?, Atelier 1991, Daniela Karasová, ÚBOK, Umění a řemesla 2010

⁴ Ak. Mal. Viera Bošková (1945-2013), malířka, textilní výtvarnice, VŠUP Praha, prof. Kybal, 1978-1994 designérka v oddělení bytového textilu ÚBOK, později samostatná výtvarnice, spolupráce s podnikem Zádruha.